

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2023, în cauza penală în privința lui

Bogdan Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.03.2022 – 06.12.2022;

Instanța de apel: 29.12.2022 – 22.02.2023;

Instanța de recurs: 29.05.2023 – 11.12.2023.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 06 decembrie 2022, cauza fiind judecată în baza procedurii prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, **Bogdan Ion XXXXX** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de **160 (una suta șazeci) ore**.

În temeiul art. art. 85, 87 Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumulul pedepselor aplicate prin sentința din 06 decembrie 2022 cu sentința Judecătorei Drochia din 11 decembrie 2020, lui Bogdan Ion i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **2 (doi) ani și 40 (patruzeci) zile**, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea aplicată față de Bogdan Ion, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de **1 (unu) an**.

2. Pentru pronunțarea sentinței prima instanță a constatat, că Bogdan Ion XXXXX, la 17 ianuarie 2022, aproximativ la ora 19:10, fără a deține permis de conducere, dându-și seama de

caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, cunoscând cu certitudine că acționează cu încălcarea prevederilor: pct. 10 subpct. 2) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, potrivit căruia: „persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și, la cererea polițistului, [...] este obligată să înmâneze pentru control: a) permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus; pct. 14 lit. a) din același Regulament, potrivit căruia: „conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate... ”, după ce a consumat băuturi alcoolice în circumstanțe necunoscute organului de urmărire penală, a urcat la volanul mijlocului de transport de marca „Audi A6”, n/î XXXXX și, deplasându-se pe str. Ion Creangă, mun. Chișinău, a fost implicat într-un accident rutier, tamponând automobilul de marca „Mercedes C200”, n/î XXXXX. La sosirea la fața locului a echipajului de poliție, în urma documentării cazului, din motiv că conducătorul mijlocului de transport Bogdan Ion era suspect de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost îndreptat la Dispensarul republican de narcologie, pentru a fi supus examenului medical, în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei. Potrivit concluziei procesului-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 3085 din 17 ianuarie 2022, la Bogdan Ion s-a constatat stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, stabilindu-se o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,55 mg/1 și concentrația de alcool în sânge de 1,98 g/1.

Acțiunile inculpatului Bogdan Ion au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal – *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu deține permis de conducere.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiu reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Mîndrescu Maria, care a solicitat casarea parțială a acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru primă instanță, recunoașterea lui Bogdan Ion vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, lui Bogdan Ion să-i fie stabilită o pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 8 (opt) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Pentru a argumenta cele solicitate în apel, acuzatorul de stat a menționat că instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului, însă la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont de personalitatea acestuia, întrucât Bogdan Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat prin sentința Judecătorei Drochia din 11 decembrie 2020 pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (2) Cod penal, și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Pedeapsa stabilită a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 2 ani, în baza art. 90 Cod penal. Astfel, consideră că instanța de fond la individualizarea pedepsei penale urma a pune în valoare aceste date, care caracterizează persoana inculpatului, întrucât este evident că acesta și-a educat un sistem degradant de valori sociale, fiind nejustificată pedeapsa aplicată.

De asemenea, s-a mai invocat că suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite în privința lui Bogdan Ion duce în mod evident la ineficiența și incapacitatea asigurării scopului de restabilire a echității sociale, corectare și resocializare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2023, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită pe deplin și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Cu referire la criticile apelantului referitoare la mărimea și categoria pedepsei stabilite inculpatului, instanța de apel a conchis că prima instanța la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Totodată, s-a relevat că executarea reală a pedepsei închisorii nu ar fi proporțională cu fapta săvârșită, ținând cont de circumstanțele cauzei și caracteristica persoanei, care este încadrat în câmpul muncii, fiind caracterizat pozitiv la întreprinderea în care este angajat.

Din aceste considerente, instanța de apel a punctat că soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Bogdan Ion, iar pedeapsa stabilită acestuia va duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu tragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul acestuia pe viitor.

A fost reiterat că, pedeapsa penală reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În continuare, instanța de apel s-a referit la sancțiunea normei juridice prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, care stabilește pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an.

Reieșind din circumstanțele cazului și ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) din Codul de procedură penală, de scopul pedepsei penale, care are ca obiectiv reeducarea socială a inculpatului, instanța de apel a considerat că instanța de fond întemeiat a aplicat inculpatului o pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 (una sută șase zeci) ore.

Însă, la caz instanța de apel a stabilit că inculpatul Bogdan Ion a fost condamnat prin sentința Judecătoreiei Drochia din 11.12.2020, în baza art. 171 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsa închisorii pe un termen de 2 (doi) ani, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani. Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, în perioada de probațiune.

Din aceste motive, prima instanță justificat a aplicat prevederile art. 85 și art. 87 Cod penal, pentru concurs de sentințe, stabilind inculpatului prin cumulul pedepselor aplicate prin sentința din 06.12.2022 și cea stabilită prin sentința Judecătorei Drochia din 11.12.2020, o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 40 de zile, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, instanța de apel a respins ca nefondată și solicitarea acuzatorului de stat prin care ultimul solicită excluderea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, întrucât la caz, s-a reținut că executarea reală a pedepsei închisorii nu ar fi proporțională cu fapta săvârșită, ținând cont de circumstanțele cauzei și caracteristica persoanei, care este încadrat în câmpul muncii, fiind caracterizat pozitiv la întreprinderea în care este angajat.

Astfel, instanța a relevat că soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Bogdan Ion, iar pedeapsa stabilită va duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu atragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul acestuia pe viitor.

5. Nefiind de acord cu soluția emisă, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, a declarat în termen recurs, și invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, procurorul menționează că concluzia instanței de apel este neîntemeiată și contrară prevederilor art. 61 Cod penal, potrivit cărora pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și are scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

În concret, se susține că instanțele de fond nu au motivat în nici un fel oportunitatea aplicării față de condamnat a unei pedepse diminuate spre minimul numit, nu au constatat și stabilit circumstanțele cauzei și persoanei celui vinovat, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

Tot în acest context, s-a atras atenția că lipsind circumstanțe atenuante pe caz, aplicarea muncii neremunerate în folosul comunității, ca categorie de pedeapsă, reprezintă o soluție de pedeapsă penală mult prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporționată în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane. Aceeași situație se atestată în partea aplicării dispozițiilor art. 90 Cod penal, soluție care este lipsită de o motivare justificativă.

De asemenea, acuzatorul de stat a ținut să atragă atenția asupra faptului că inculpatul Bogdan Ion XXXXX anterior a fost tras la răspundere penală, beneficiind de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, însă încrederea acordată de către instanța de judecată nu a fost justificată, deoarece în interiorul perioadei de probațiune inculpatul a comis o nouă infracțiune.

6. Referință asupra recursului declarat nu a fost depusă.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art. 3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.*

Concomitent, Legea nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (*modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție*) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin. (3) al Legii nr. 246, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursul declarat în prezenta cauză penală, urmează a fi examinat în baza temeiurilor anterioare, întrucât acesta a fost declarat până la data de 01.09.2023.

În acord cu prescripțiile art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel se referă la următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, și dacă toate aceste probe în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel la judecarea cauzei, acestea se referă la următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării critică decizia instanței de apel, doar în partea ce se referă la individualizarea pedepsei și modalitatea de executare a acesteia, și întrucât vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei incriminate prin actul de învinuire nu este contestată de către recurent în ordine de recurs, completul de judecată, judecând recursul în limita cerințelor formulate, va verifica doar temeinicia aplicării în privința inculpatului a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și modalitatea de executare a pedepselor cumulate în temeiul art. 85, 87 Cod penal.

Astfel, completul de judecată, verificând legalitatea deciziei instanței de apel aspectul concretizat *supra*, constată că la examinarea apelului, în partea individualizării pedepsei și modalității de executare a acesteia, instanța de apel nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

După cum rezultă din materialele cauzei, potrivit sentinței, Bogdan Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de 160 ore.

Deși în cererea de apel, procurorul a invocat dezacordul cu soluția primei instanțe în

partea individualizării pedepsei stabilite lui Bogdan Ion, susținând că nu au fost luate în considerație toate circumstanțele cauzei, analizând decizia supusă recursului, completul de judecată conchide că instanța de apel, menținând integral soluția primei instanțe, nu a pătruns pe deplin în esența argumentelor invocate în apel și a motivat superficial soluția adoptată referitor la temeinicia aplicării în privința inculpatului Bogdan Ion a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Prin urmare, completul menționează că instanța de apel insuficient a abordat condițiile ce vizează circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat, și nu a luat în considerație faptul că inculpatul Bogdan Ion, nu este la prima abatere a legii penale, fapt ce rezultă din revendicarea MAI (f.d. 42-43), ceea ce atestă că inculpatul nu a pășit pe calea corijării. Mai mult de atât, potrivit sentinței Judecătoriei Drochia din 11.12.2020, Bogdan Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la **art. 171 alin. (2) Cod penal**, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de **închisoare pe un termen de 2 (doi) ani**.

Reieșind din cele reflectate *supra*, instanța de recurs consideră că aceste aspecte deși au fost reținute de către instanța ierarhic inferioară în decizia pronunțată, au fost ignorate la stabilirea categoriei pedepsei pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, instanța de apel focusându-și atenția exclusiv la gravitatea infracțiunii comise (*ușoară*) în prezenta cauză penală și personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, este angajat în câmpul muncii, la evidența medicului narcolog și sau psihiatru nu se află, **anterior fiind condamnat** (f.d. 57-61, 62-63).

Pe cale de consecință, completul de judecată consideră pripită concluzia instanței de apel potrivit căreia, pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, va contribui la realizarea scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului Bogdan Ion, or, la individualizarea pedepsei, instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii, constituie temei pentru casare a hotărârii contestate.

Nu în ultimul rând, instanța de recurs va reține ca fiind pertinentă poziția acuzatorului de stat referitoare la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal inculpatului Bogdan Ion în prezenta cauză penală, și notează că instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia. În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța urmează să motiveze suplimentar, din care considerente a concluzionat că, nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul de pedeapsă stabilit. În speță, instanța de apel a omis să ia în considerare inclusiv și comportamentul inculpatului Bogdan Ion în societate, de tendința acestuia de a se corecta și de a se reintegra în societate, care nu este una fermă, având în vedere că infracțiunea incriminată acestuia a fost comisă în perioada de probațiune stabilită prin condamnarea anterioară.

Din considerentele expuse, instanța de recurs conchide că, temeiul pentru recurs invocat de către procuror și-a găsit confirmare, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii penale asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2023, în cauza penală în privința lui **Bogdan Ion XXXXX**, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest decizia contestată, se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu